

Український вертеп

Віктор Кордун

Колядники завжди верталися з вирію,
як предки, поставши із мертвих, приходили в гості.
Приносили короб із хмарами, снами і звірами,
щоб не раз відбути життя на помості.

Додому вела їх зізда навпростець, над снігами,
і падала теплим обличчям господарю просто в долоні.
Як радісно йшли! — хоч не мали землі під ногами, —
вохви добіблейські — лишившись у смерті в полоні.

Це магія давня — сховатись від смерті за ляльку,
що виструже майстер (доречна ще й схожість портретна!),
та, щоб захистити від лиха, пристріту і ляку,
замкне усі душі навечно у скриньці вертепній.

Ту скриньку таїли в криївках поганського раю,
куди відлітали птахи, де трава зимувала із листом.
Коли насували, немов з того світу, сніги з-за Дунаю,
тоді Коляда вигравала-котилася полем сріблестим.

Вертеп оживав, як у вулику рій,
для вселенського дійства,
щоб знов чародійно минуле з майбутнім з'єднати:
співали колядки, сонця і голубок ліпили із тіста
і в небо пускали — будити весну коло хати.

Та князь Володимир навів пастухів з Віфлієма,
що дев'ять віків несли вість палестинську про диво.
Народ у Дніпрі похрестили з плачем, і кадила черемха...
Язичницькі душі ляльок похрестили
за кількасот літ святобливо.

Тоді до вертепу прибилася діва Марія з Ісусом —
їй місяць насвітлював стежку,
а тьму насилав надовкола цар Ірод.

Тепло ще живе, ще корівка жує...

Запорожець підморгує вусом,
що Смерть тут не владна, — їй вдруге не сповнити вирок.
І янгол тріпоче крилами, як полум'я свічки
на людному вічі, —
багріє крайнебо іще з давнини і світанок займається ясен.
Всі ждуть — не діждуться урочної стрічі,
коли три царі із дарами приступлять до ясел.

...Було — і минуло. В покинутій хаті дяка, на горищі,
мороз оселився у стінах вертепу,
шурхочуть у сіннику миші,
що кинулись врозтіч ляльки — і застигли...
Кому це все треба?
Хтось ніби колядку заводить різдвяної ночі? —
То вітер хурделистий свище...
І тиша повсюди. Лиш тиша по тиші. —
Ця тиша сягає до самого неба.